

Kronološka dob nije jedini kriterij upisa djeteta u školu. Potrebno je procijeniti stupanj psihofizičke razvijenosti djeteta, tj. zrelost za školu.

FIZIČKA ZRELOST je stupanj tjelesne zrelosti u odnosu na kronološku dob (visina, težina, indeks tjelesne mase, pojava stalnih zubi) dobra razvijenost osjetnih organa (naročito vida i sluha!). I središnji živčani sustav treba postići određenu zrelost.

PSIHIČKA ZRELOST uključuje intelektualnu, emocionalnu i socijalnu zrelost te samostalnost.

ULOGA VRTIĆA U PRIPREMI DJETETA ZA ŠKOLU

Priprema djeteta za školu (za život!) započinje samim ulaskom djeteta u vrtić. Predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je na dijete i potiče njegov cjelovit razvoj - psihofizički, emocionalni, socijalni. Sve što se u vrtiću radi, svaka aktivnost i igra pomno je planirana, s ciljem djelovanja na točno određenu sposobnost, vještinu koju želimo kod djeteta razviti. **Dobro osmišljena i bogata igra savršena je podloga za razvoj svih djetetovih potencijala.**

SPREMNOST ZA ŠKOLU

Podrazumijeva tjelesnu i motoričku, intelektualnu, govorno-jezičnu spremnost i komunikaciju, emocionalnu i socijalnu spremnost te motiviranost djeteta za polazak u prvi razred osnovne škole.

INTELEKTUALNA ZRELOST obuhvaća:

Razvijenost pažnje – kod predškolske djece je uglavnom nehotična (nenamjerna), dijete se može koncentrirati na aktivnost koja mu nije privlačna 15-20 min., stoga se i nastavni sat u početku dijeli na manje cjeline. Psihičkim sazrijevanjem, pažnja se produžuje na 30-40 min i postaje hotimična (namjerna), te sve više nalikuje pažnji odraslih.

Razvijenost inteligencije – opća sposobnost, bitna je za školski uspjeh jer određuje krajnje mogućnosti postignuća. Za školski uspjeh, bitnu ulogu imaju i drugi faktori – motivacija, ulaganje napora za svladavanje gradiva, emocionalna stabilnost/labilnost djeteta i dr.

Razvijenost orijentacije u prostoru i vremenu – razumije prostorne odnose: gore, dolje, ispred, iza, lijevo, desno, ispod, iznad, u - vremenske; jučer, danas, sutra, prije, poslije, jutro, podne, večer

Numeričko poimanje – razumije pojmove, više, manje, jednako, dodaj, oduzmi, duži, veći, širi, pojam količine i sl.

Prepoznavanje i imenovanje boja – crvene, zelene, žute, plave i nijansi

Razvijenost grafomotoričkih vještina – fleksibilnost šake i prstiju – ove vještine bitno utječu na svladavanje vještine pisanja; dijete je zrelo za školu kad pravilno drži olovku, precrtava geometrijske likove poput kruga, trokuta, romba, crta, reže sa škarama itd.

EMOCIONALNA I SOCIJALNA SPREMNOST

Emocionalna spremnost podrazumijeva kontrolu emocija i sposobnost odgađanja zadovoljenja vlastitih želja i potreba. Dosegnuta je primjerena razina tolerancije na frustraciju

kako bi dijete bilo uspješno i u zadacima koji mu se ne sviđaju. Emocionalno zrelo dijete je samostalno, sigurno i sebe i ima pozitivnu sliku o sebi. Dijete se bez straha odvaja od roditelja i samostalno je u brizi za sebe.

Socijalna zrelost podrazumijeva i uspješno ostvarivanje kontakata s vršnjacima, osjetljivost na potrebe drugih, te konstruktivno rješavanje konflikata.

Jednako važna sastavnica spremnosti kao i intelektualna spremnost!

SAMOSTALOST - koliko će dijete razviti samostalnost, najviše ovisi o odnosu roditelja prema njegovim htijenjima i aktivnostima. Ako je dijete naviklo da roditelj radi sve umjesto njega, imat će smanjenu sigurnost u sebe i manji interes za samostalno izvršavanje zadataka, što će negativno utjecati na prihvaćanje i ispunjavanje školskih obveza.

GOVORNO - JEZIČNA SPREMNOST - čisto izgovaranje svih glasova, rastavljanje riječi na glasove i njihovo sastavljanje u riječ (glasovna analiza i sinteza) - razumijevanje verbalnih uputa, razvijenost rječnika, gramatički pravilan govor, komunikacija cijelim rečenicama, vođenje razgovora.

Ukoliko primijetite određena odstupanja u govoru, ne ustručavajte se obratiti logopedu. Govorna spremnost preduvjet je uspješnog usvajanja slova i svladavanja vještine čitanja!

FIZIČKA I PSIHOMOTORNA ZRELOST - Dobra tjelesna razvijenost (visina, težina), normalno funkcioniranje djetetovih osjetnih organa (vid, sluh, uspostavljena kontrola fizioloških funkcija...), razvijene fina (pokretljivost šake, uspostavljena dominantnost ruke) i gruba (hodanje, trčanje, oblačenje) motorika.

Potrebno da bi dijete moglo podnijeti tjelesne i psihičke napore koji ga očekuju u školi. Važno i za osjećaj samopouzdanja i status među vršnjacima.

ŠTO RODITELJI MOGU UČINITI? :

- razgovarajte o osjećajima i budite podrška za sve djetetove osjećaje
- potičite djetetovo samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi
- stavljajte pred dijete realna očekivanja i više naglašavajte trud, a manje uspjeh
- potičite suradnju i prosocijalna ponašanja
- učite dijete da prihvaća neuspjeh, potičite ustrajnost i završavanje i manje zanimljivih zadataka
- igrajte s djetetom društvene igre, gledajte zajedno dječje filmove i emisije, čitajte djetetu i pritom puno razgovarajte
- potičite interes za čitanje i pisanje
- potičite djetetovu samostalnost u brizi za sebe
- učite snalaženju u prometu, naučite put do škole, važne brojeve telefona i snalaženje u vremenu
- razvijajte pozitivan stav prema školi jer on je ključ uspjeha na početku školovanja Vašeg djeteta!

Dijete promatrajte individualno i cjelovito, prateći i procjenjujući njegov vlastiti napredak, ne uspoređujući ga s drugima.

Kvalitete poput strpljivosti, samostalnosti, znatiželje, optimizma, upornosti, tolerancije, samopouzdanja važnije su za uspješno školovanje i budući razvoj od poznavanja slova.

Preporučena literatura:

1. Igrom do čitanja, Čudina-Obradović, M., Zagreb: Školska knjiga, 1995.
2. Kako pripremati dijete za školu, Hitrec G., Zagreb: Školska knjiga, 1991.
3. Pripremite dijete za školu, Likierman, H., 2007.
4. Ulazak u svijet škole - Vodič za roditelje, Lovreković, Lj., Matijević, S., Skendrović, Lj. i Puljiz Vidović, S., Centar za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica

PRIPREMILA :

Marina Grbić Malnar, mag pedagogije

SPREMNOST ZA ŠKOLU

**ŠTO SVE PODRAZUMIJEVA
SPREMNOST ZA ŠKOLU?**

**KOJA JE ULOGA VRTIĆA U
PRIPREMI DJETETA?**

**KOJE OSOBINE IMA SPREMNA
OBITELJ?**